

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Disputatio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Respondeo, Distractionem, quamvis longam extra Canonem, & Sumptionem, esse tantum venialem culpam: Tamb. *de Sacram.* l. 2. c. 3. num. 8.; diuturnam vero sub Canone esse mortalem; saltem ob periculum committendi in eo errores: Tamb. Gob. apud Croix num. 443. cui sententiæ videntur non adhærere: Dian. & Bard. apud Croix num. 443. Idem dicit Tamb. *ibid.* de distractione voluntaria sub Communionem, sed Gob. merito dubitat de tanto rigore, qui certe non admittitur in laico communicante. Probabile tamen est, quamcunque internam distractionem etiam sub consecratione, vel Communionem fore culpam venialem, cum probabile sit ex dictis tom. 1. tr. 2. d. 1. q. 2. c. 1. §. 3. quæst. 7. quod attentio interna opposita distractioni non præcipiatur sub gravi, & quod essentia Orationis de se, & objective religiosæ sufficienter constituatur per attentionem externam, & illam attentionem internam, quæ implicite continetur in intentione orandi virtualiter perseverante: v. Croix loc. cit.

DISPUTATIO V. QUÆSTIO UNICA.

De Sacramento extremæ Unctionis.

Hoc Sacramentum à Christo Domino institutum, à B. Jacobo Apostolo 5. 14. promulgatum est his verbis: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio Fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.* Quæ verba innuunt Materiam, & Formam, Ministrum, Subiectum, & Effectum hujus Sacramenti, de quibus hic nobis agendum.

CAPUT I.

De Materia, & Forma Extremæ Unctionis.

MATERIA hujus Sacramenti alia est remota, alia proxima. Materia remota est oleum olivarum: Doctores communissime ex text. cit. Hinc opinio illorum, *R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III.* N qui

qui dicunt, sufficere etiam Chrisma, non est practice probabilis, ex proposito. i. damnata ab Innoc. XI. alibi cit. si tamen deesset oleum, liceret uti Chrismate in casu necessitatis; at si postea haberi possit oleum, aut si per errorem inunxeris Chrismate, repetendum est Sacramentum sub conditione: Illf. ex D. Carol. Borr. & aliis contra Laym.: idemque est, si per errorem usus fueris Oleo Catechumenorum: Croix n. 2090. ex Sanch. Colon.

Quæres primo, An oleum debeat esse benedictum?

Respondeo affirmative, ex D. Th. & aliis communissime: hinc non est practice probabilis opinio dicentium apud Avers., benedictionem olei non pertinere ad valorem hujus Sacramenti: quia exponeretur Sacramentum periculo nullitatis extra necessitatem: addit tamen Avers., non exponi; si fiat aliqua benedictio ordinata ad effectum hujus Sacramenti, quamvis non servetur illa, quæ in Pontificali præscribitur: v. Croix n. 2091.

Quæres secundo, A quo sit benedicendum hoc oleum?

Respondeo, Ab Episcopo saltem pro Ecclesia latina, qui nec potest alteri committere, cum sit actus ordinis: at pro Ecclesia græca certum est, benedici à Presbyteris græcis, ut constat ex Const. Clem. XIII. die 31. Augusti. 1595. Hinc, quamvis D. Th. Bell. & alii communissime dicant, ex præcepto Christi requiri benedictionem Episcopi, tamen multi docent, eam posse à Papa committi etiam simplici Sacerdoti; quæ sententia est ad summum speculative probabilis: v. Croix num. 2092. Cæterum Episcopus quotannis in Cœna Domini benedicit novum oleum, ex quo accipere debent Parochi, & Regulares, veteri exusto; si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo: Laym.

Quæres tertio, An liceat cum oleo sancto miscere aliud non benedictum?

Respondeo, Si illud non sufficiat, posse in necessitate addi aliud non benedictum; in minore tamen quantitate, quam sit illud; Doctores communiter, quia major pars trahit ad se minorem. Cæterum, si oleo benedicto per decursum anni successive addatur non benedictum, & hujus quantitas, spectatis omnibus ejus partibus, superet illius quantitatem, multi dicunt, amitti benedictionem, sed Carden. apud Croix num. 2093. responsum habuit à S. Congr. 23. Sepr. 1682. licere; & consequenter tum ex sententia Doctorum, tum ex praxi plurium

plurium Ecclesiarum, tum ex Rit. Roman. esse practice certum, non amitti benedictionem, dummodo pars, quæ successive additur, semper minor sit quantitate præsupposita, ut de aqua benedicta docent communiter.

Materia proxima hujus Sacramenti est Unctio. quæ esse debet certarum partium corporis infirmi. Et quidem Græci unguunt frontem, mentum, ambas genas, pectus, manus ex utraque parte, & pedes: latini vero quinque sensus, oculos, aures, nares, os, manus, item pedes, & renes, ex Flor. *post. sess. ult. in Decr. Eug. IV. ad Armen*, apud Croix l. 6. p. 2. n. 2087., atque hæ unctio-nes moraliter continuari debent, ita ut, si quadrante horæ distet una ab altera, Nugn. & Averf. putent, Sacramentum fore nullum; &, si Sacerdos post unam deficiat, licet multi putent, alterum debere pergere, tamen Mærat. putat, repetendam sub conditione, cum non sit certum, eam sic cum reliquis conjungi: v. Croix n. 2008.

Cæterum pedes, aut renes inungere non est essentielle; imo quoad renes non est decens in feminis, ideoque omittendum ex Rit. Rom.; item in viris Religiosis omitti solere, inquit Busemb. ex Henr. Sa, Tol. Suar. Bellar.; sed Rit. Roman. tantum dicit in viris omitti, quando sine periculo moribundi adhiberi nequit: Multi apud Averf. putant, de valore non esse. ut ungetur ullus sensus, satisque esse ungi aliam partem corporis; item aliqui apud Dicast. putant, opus non esse explicite, & directe significari ullum sensum in particulari, sed neutrum est practice probabile extra necessitatem. Denique D. Thom. & alii putant, hoc Sacramentum non existere, nec ullam causare gratiam ante ultimam unctio- nem; sed valde probabiliter Suarez, & alii multi tenent, singulorum sensuum unctio- nem causare suam specialem gratiam: ut singuli ordines sunt Sacramentum inadæquatum Ordinis: Croix 2104.

Quæres quarto, Quomodo fieri debeat unctio?

Respondeo, Fieri debere pollice Sacerdotis proferentis formam; & quidem unctio oculorum incipit ab oculo dextero, & similiter ab aure dextera, manu, pede, &c. nec tota forma est enuncianda, priusquam uterque oculus ungetur; satis est autem, unctio- nem fieri in palpebra, in labiis, &c.; item ex Rit. Roman. manus exterius unguuntur Presbyteris, reliquis interius: pedes autem unguuntur in planta; quia hac præcipue

ambulamus: Croix n. 2117. Cæterum non est de valore, ut ungetur uterque oculus, utraque auris, &c. sed satis est ungi unum ex illis organis: item nec est de valore, ut dicto ordine ungantur, aut in formam crucis. Qui tamen aliquid horum negligeret, peccaret etiam graviter pro qualitate transgressionis. Nota demum, quod, quamvis Suarez, & Fill. dicant, ad valorem non sufficere allini una gutta olei, uti nec ad baptismum una gutta aquæ; tamen rectius contradicunt Averf. & alii, quia ibi adhuc diceris ungere, hic non diceris ablueri non fluente aqua: v. Croix n. 2094.

Quæres quinto, Quomodo fieri possit unctio in casibus periculosis?

Respondeo: Primo, Si periculum sit, ne infirmus decedat, antequam fiant omnes Unctiones, cito ungantur sensus, puta unus oculus, auris, &c. dicendo, *Per istas Sanctas Unctiones, &c. quidquid per visum, auditum, &c. deliquisti, amen;* si deinde supervivat, repetantur unctiones singulorum sensuum, & addantur orationes prætermissæ: si vero, dum inungitur, decedat, ultra non procedatur; si vero dubitetur, an vivat, pergendum sub conditione *Si vivis, &c.* Croix n. 2121. ex Rit. Roman. Secundo, In periculo pestis, & simili necessitate nonnulli putant, sufficere unum tantum organum magis obvium, vel potius caput, in quo sensus maxime vigent, inungere, dicendo, *Per istam, &c. quidquid per visum, auditum, &c. quam sententiam Layman. dicit non omnino improbabilem: Tanner. probabilem omnino, & in praxi usitatam; Dian. in praxi tutam; sed communius dicendum, ut in priori casu: vide Busemb. Tertio, Si ungendæ sint partes corporis peste infecti, potes ungere mediante virga oblonga oleo tincta, quam postea comburas: Quarto, si sensus sint mutilati, ungendæ sunt partes viciniore: ita Busemb. & alii.*

Quod autem attinet ad formam Extremæ Unctionis, illa est: *Per istam Sanctam Unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per (nominando organum sensus) deliquisti, amen,* ut in Rit. Roman. Itaque per talem formam necessario significari debet: Primo, Actio ungenti: Doctores communiter apud Averf. Secundo, Modus deprecatorius: Doctores communius, & probabilius post
D. Thom.

post D. Thom. ex verbis D. Jacob. *Orent ungentes*, con-
Alb. M. Ricc. Bec. putantes, sufficere modum indicati-
vum, *Ungo te in indulgentiam peccatorum, &c.* Si autem
dicatur *Ungo te, ut Deus tibi indulgeat, &c.* Suarez,
Laym. Dian. & alii contra Bonac. & alios dicunt vale-
re, cum maneat sensus deprecatorius: Tertio, Depre-
catio pro remissione peccati commissi per sensum inun-
ctum; quamvis enim Bosc. putet, non opus esse expri-
mere peccatum, sive *Quidquid deliquisti*, tamen non est
practice probabile: v. Croix n. 2095. Item si dixeris
dereliquisti, pro *deliquisti*, iterari debet: Gob. Croix
n. 2097. Cæterum, si omittas ly *Sanctam*, etfi peccas,
valet; quia Flor. & Trident. hanc vocem non addunt:
si omittas *Et suam piissimam Misericordiam*: vel nomen
sensus, qui inungitur, etiam peccas graviter, & Nugn.
cum Bellarm. & aliis communiter dicunt, non valere,
quamvis alii cum Dian. putent. valere, cum sit mutatio
accidentalis notabilis: si omittas *amen*, veniale est:
v. Croix l. 6. p. 1. n. 43. Denique extra necessitatem
omittere reliquas preces in Rit. præscriptas mortale non
est; supplendæ tamen, si dein sit tempus: ita Busemb.

C A P U T II.

De Ministro Extremæ Unctionis.

Est solus Sacerdos ex verb. cit. S. Jacob. Licet
ergo Waldensis putaverit, posse inferiorem cleri-
cum, aut etiam laicum in necessitate ministrare; tamen
omnes alii pro certo docent, id fieri valide non posse,
neque ex dispensatione Papæ, quod probat saltem pra-
xis Ecclesiæ, quæ nunquam dispensat: v. Croix n. 2099.
Cæterum, quamvis græci adhibeant septem, aut saltem
tres Presbyteros, eo quod in text. cit. dicitur *Presby-
teros*; tamen practice certum est, sufficere unum; &
quamvis adessent plures, tamen est abusus apud Græ-
cos, quod singuli ungant partem, repetita toties forma:
v. Croix n. 2100.

Quæres primo, An Minister hujus Sacramenti debeat
esse Sacerdos proprius, seu Pastor?

Respondeo affirmative, ex *Sacr. Can.* Hinc, si sine ejus
licentia, & extra necessitatem alius Sacerdos ministret,
validum quidem est, sed graviter peccat: Sylv. Sot.

Con. & alii: & Sacerdos Religiosus incurrit excommunicationem Papalem: Suarez Regin. & alii; possunt tamen Regulares ex licentia suorum Superiorum illud ministrare suis familiaribus, etiam secularibus, ex Constitutione Clem. X. Cæterum in necessitate, si Pastor absit, vel dare nolit, licite ministrat quivis Sacerdos non excommunicatus, aut suspensus; etiam si sit Regularis, ut contra Gav. docent Henr. Præp. Gran. Dian. & alii communiter; censetur enim tunc Papa dare licentiam; imo etiam excommunicatus, aut suspensus, si non sit alius, inquit Suarez, quia infirmi necessitas excusat.

Quæres secundo, An possit hoc Sacramentum ministrare Sacerdos sine alio Ministro?

Respondeo affirmative in necessitate; tunc enim nec adhibenda est femina, quod si tamen fiat, veniale esse, docet Quintan. apud Busemb. ubi etiam addit, non esse mortale, si in necessitate fiat sine lumine, superpelliceo, vel stola; & Dian. excusat ab omni peccato, si infirmus non sit capax alterius Sacramenti, & ista haberi non possint, contra Suarez, Regin. & alios.

Quæres tertio, An teneatur Sacerdos sub mortali hoc Sacramentum ministrare?

Respondeo affirmative, Si sit Sacerdos proprius, & petatur ab infirmo; quia in re gravi non præstat id, ad quod tenetur ex iustitia. Dixi primo, si sit *Proprius*; nam, si sit alius Sacerdos, tenetur tantum ex charitate, & quidem sub veniali tantum: nisi vero ægrotus valde indigeret, v. g. si alioqui sine omnibus Sacramentis esset moriturus; tunc enim quidam graviores obligationem agnoscere videntur: vide Dian. p. 8. tr. 1. ref. 170. Dixi secundo, Si petatur ab infirmo; quia tunc maxime tenetur ex officio, quod in se sumpsit, & jure petentis; ideoque etiam est mortale, si differat cum probabili periculo: si autem non petatur, etiam tenetur sub gravi, si æger non possit recipere aliud Sacramentum; imo etiam, si receperit tantum Pœnitentiam & non Eucharistiam; quamvis enim tunc non sit extrema, est tamen etiam gravis necessitas; in qua etiam tenetur subito subvenire Parochus: v. Croix l. 3. p. 1. num. 755. Hinc tempore pestis, tenetur Parochus sub mortali ministrare per se, vel per alium
iis,

his, qui petunt, modo possit absque periculo vitæ; cum eo enim non teneri, saltem si sint confessi, docent Tan. Dian. p. 5. t. 3. r. 93. & alii: si autem non possint aliud Sacramentum recipere, tenetur etiam cum periculo vitæ, ex Croix n. 2112. & aliis.

Quæres quarto, An in necessitate possint pures simul Sacerdotes hoc Sacramentum ministrare?

Respondeo affirmative, ita tamen, ut unus unam, alius aliam partem corporis inungat, pronunciando tantum formam illi unctioni respondentem; non tamen potest unus unum oculum, alter alterum: v. Dian. p. 9. t. 7. r. 56. Item, si unus Sacerdos non possit progredi, supplenda erunt per alium, quæ restant: Tann. Præp. & alii; notat tamen Dian. p. 5. tr. 3. r. 87. licere tunc etiam repetere unctiones ab initio, perinde ac si prior nullam earum inchoasset: v. Buf.

CAPUT III.

De Subjecto Extremæ Unctionis.

SOLUS periculose infirmus est subjectum hujus Sacramenti; adeo, ut incapax sit quisvis alius, qui non est ob infirmitatem in mortis periculo: Suarez, Pal. Gran. & alii communiter ex verbis cit. & traditione Ecclesiæ, Hinc, quamvis plures Græci putent, etiam non ægros esse capaces ob immaturam mortem, quæ sæpe contingit; tamen latini omnes negant cum D. Th. & Arcud. dicit, id esse merum eorum abusum: quod autem fertur de S. Hedwige ante morbum petente Extremam Unctionem, fuit extraordinarium ex instinctu Divino & quod de SS. Viris hoc oleo ungentibus frontes Energumenum, vel etiam loca affecta hominis non ægri, non fuit factum per modum Sacramenti: vide Croix l. 6. p. 2. n. 2101. Denique, quamvis Less. Quintan. & alii probabile putent, valide etiam conferri hoc Sacramentum infirmo non gravi, tamen addunt illicite, & reiterandum, quando periculose laborare cœperit: v. Dian. p. 9. t. 6. ref. 65.

Quæres primo, Quid veniat hic nomine periculose infirmi?

Respondeo, Venire illum dumtaxat, qui ob ægritudinem ortam ex morbo, vulnere, partu, vel senectute,

N 4.

est

est morti propinquus: Suar., & alii communiter. Quandocunque ergo quis æger censetur periculose laborare cœpisse, ungendus est; neque expectandum, donec sensibus careat, vel omnino sit desperatus; expectare enim sensuum defectum esse mortale, docet Quintan. t. 5. f. 6.; ideoque in dubio de periculo inungi potest sub conditione: Laym., & alii. Hinc ungendus est etiam senex deficiens per extinctionem caloris; quia senectus ipsa morbus est: Rit. Roman., item puerpera, si fœtus sit extrahendus, vel mors ei ob specialem rationem timeatur in hoc partu: Nav., Sylv., & alii: item qui est in mortis periculo, eo quod sisti nequeat sanguis per nares effluens: Croix num. 2108. Contra vero inungi non potest reus decapitandus, vel suspendendus, nec qui initurus est prælium, vel periculosam navigationem, aut quid simile, quia hi non dicuntur infirmi. Cæterum reus, qui sumpto veneno expectat mortem, est inungendus; quia venenum reddit eum periculose infirmum: Averf., & alii: item reum rotæ affixum, etsi non teneatur Parochus inungere, cum non sit consuetudo, tamen potest, si ille ferventer petat, quia periculose infirmatur ex divulsione membrorum: Lohn., Gob., & alii. Si autem alicui abscinditur pes, vel manus, Quintan., & Gob. putant, inungendum, quia timeri potest, ne deficiat, sed probabilius negat Lohn., quia experientia docet, ordinarie non deficere: secus etiam qui secatur pro calculo, vel ruptura, esset inungendus.

Quæres secundo, An quisvis periculose infirmus inungi possit?

Respondeo affirmative, Dummodo sit baptizatus, capax peccati, ne constet velle decedere in peccato: Doctores communiter. Hinc inungi potest etiam ille æger, qui in articulo mortis baptizatur; &, quamvis Sylv., Suar., Henr., & alii dicant sub conditione, si post baptismum peccaverit, tamen Averf., Rayn., & alii cum Croix num. 2111. dicunt etiam absolute, quia hoc Sacramentum non est tantum institutum ad tollenda peccata, eorumque pœnam; verum etiam principaliter, ne æger in agone tentationibus succumbat: similiter, quamvis inungi nequeant pueri ante usum rationis, nec perpetuo amentes, qui illis æquiparantur, nec surdus, mutus, & cœcus, qui nunquam habuit usum rationis, cum nec peccarint, nec

nec peccare possint; tamen inungi possunt pueri omnes septennium vix ingressi, nec expectanda est ætas communioni præfinita, ut contra Sot. docent communiter; & in dubio, an puer, vel quivis alius æger unquam usus sit ratione, inungi debet sub conditione: item si in confessione noveris puerum, vel quemvis alium, nunquam actualiter peccasse. ut contra Nugn. docet Suar.

Similiter, quamvis inungi nequeat æger, quem constat velle decedere in peccato; tamen inungendus est etiam delirans, phreneticus, furiosus, amens. si habuerit aliquando usum rationis, ebrius deficiens, vulneratus in duello, &c.; quia ad hoc Sacramentum, uti etiam ad Pœnitentiam, Confirmationem, & Eucharistiam, ex dictis sufficit etiam in adultis intentio interpretativa, & quivis Christianus, etsi nec petierit, nec ullo signo tunc utatur, vult Ecclesiæ Sacramentis juvari debito tempore, voluntate saltem interpretativa, qua scilicet petiturus esset, si cogitaret, de qua D. Aug. l. de Adult. Conjug. c. ult. ait: *Multo satius est nolenti dare, quam volenti negare, ubi velit, an nolit, non apparet: attamen credibilius est eum, si posset, velle se potius dicturum fuisse.* Hinc, quamvis Sot., & alii cum D. Th. dicant, non esse inungendum furiosum, aut amentem, nisi in lucido intervallo, tamen non esse id expectandum, docent communiter ex Rit. Rom., modo absit periculum irreverentiæ: imo ligandum esse, vel fortiter tenendum phreneticum, si unctiōni resistat, docent graves Doctores apud Dian., & Barb. dicentes, esse necessarium, si is non potest aliud Sacramentum suscipere.

Quæres tertio, An periculose infirmus teneatur sub mortali hoc Sacramentum suscipere?

Respondeo affirmative, Si Pœnitentiam, & Eucharistiam non susceperit; si vero susceperit, D. Th., Averf., Rayn., & alii communiter docent, non esse gravem obligationem illud suscipiendi; affirmant vero Sot., Tur. Syn. autem Col. vult, ut nolens suscipere careat Ecclesiastica sepultura: Illi. concludit, quod, quamvis non constet præceptum suscipiendi, tamen vix potest omitti si ne veniali ob aliquam saltem negligentiam; ideoque etiam venialiter peccant domestici, si id ei non procurent. Si autem adlit scandalum, vel contemptus, certe est mortale; notat tamen Tann., non cenferi contemnere,

qui sciens omittit tempore apto, & oblata commoditate; quamvis contradicat Tol.; præsertim si probabiliter deinceps non sit futura commoditas. v. Buf. & Croix num. 2113.

CAPUT IV.

De Effectibus Extremæ-Unctionis.

PRIMUS, & principalis effectus est roborare animam contra dæmonis tentationes in morte, ex verbis illis, *Alleviabit eum Dominus; & Trid. sess. 14. c. 2. Ægroti animam alleviat, & confirmat, &c.* Secundarii effectus sunt, Primo, *Delere reliquias peccatorum*, ex Trid. cit., per quas multi apud Averf. putant, intelligi sola venialia; sed improbabiliter, inquit Bellar., cum S. Jacob. dicat, *Si in peccatis sit*, simpliciter; & forma ait, *Quidquid deliquisti*; ideoque dicendum cum D. Th., & aliis communiter, intelligi etiam mortalia inculpabiliter non remissa per priora Sacramenta, vel commissa post illa, si nunc ignorentur; quamvis ergo hoc sit Sacramentum vivorum, certum tamen moraliter est, esse posse per accidens in hoc casu etiam mortuorum: Secundo, *Remittere pœnas restantes*, quæ etiam dicuntur reliquæ peccatorum: Tertio demum, *Aliquando etiam sanitatem corporis conferre, si expediat*: D. Th. & alii.

Infers primo, Si sciatur, quod æger nunquam actualiter peccasset, Suar., Henr., Con., & alii multi apud Croix n. 2102. contra Nugn., Sylv., Sanch., Arriag. docent, quod posset inungi, quia fines hujus Sacramenti sunt alii præter ablationem peccati, & reliquiarum ejus, & ideo diximus, pueros septennium vix ingreffos inungi posse: item in dubio, an puer, vel quicumque alius æger unquam sit usus ratione, ne scilicet tentationibus succumbat, & ut, si ita expedit, sanitati restitatur: Dian., Averf., & alii apud Croix n. 2111. Item dari debet in omni alio dubio, an scilicet sit in mortali, an adlit verum periculum mortis, &c. quia in extrema necessitate præsumendum est in favorem hominis, pro quo instituta sunt Sacramenta: Lohã., & alii ibidem.

Infers secundo, Dari non posse pueris ante usum rationis, nec perpetuo amentibus, qui pueris comparantur;

tur; quia nec peccarunt, nec peccare possunt; ideoque sunt ejus incapaces; nec juvat, quod possit eis sanitatem conferre, quia hic effectus non est absolutus, sed conditionatus, si scilicet expedit; & effectus Sacramenti debet esse absolutus. Putarunt multi apud Dicastil. . B. V. suscepisse Extremam-Unionem, quia satis est, quod quis potuit peccare, quod libertate utatur, & capax sit spiritualis auxilii ad tentationes diaboli in agone vitandas. Sed hi supponere debent, eam ex infirmitate aliqua decessisse; ideoque merito cum aliis contradicit Illi. ap. Croix 2102.

Infers tertio, Hoc Sacramentum esse iterabile ex Trid. c. 3., quia nec imprimit characterem, & potest ægritudo periculosa redire. Hinc D. Th., & alii apud Croix n. 2103. docent, si in eadem infirmitate diu durante v. g. hydropisi, pthisi, &c. notabiliter varietur morbi status, ita, ut æger evadat è periculo proximo mortis, quamvis non è morbo, & relabatur in tale periculum, posse Sacramentum reiterari: iteratum autem in eodem morbo, & periculo est irritum: Averf., & alii apud eundem.

Infers quarto, Quod, quamvis Rit. Rom. dicat, ex generali Ecclesiæ consuetudine observandum esse, & forte sit obligatio (sub veniali tantum inquit Averfa) ut, si tempus, & infirmi conditio permittit, Pœnitentia, & Eucharistia ante Unionem suscipiatur; tamen de hoc nullum est præceptum, & exempla multa de suscepto post Unionem Viatico refert Rayn., & saltem, si infirmus aliquo tempore supervivat, & iterum petat Viaticum, debet eo refici, & quoties voluerit, est pro confessione audiendus, & absolvendus: v. Croix num. 2120.

Rogabis, An Parocho timenti, ne noctu vocetur ad ægrum, liceat retinere domi Sacrum Oleum, ut vocatus possit venire expeditius?

Respondeo, Quintan. non audere excusare à mortali, si semper domi retineret; si autem hic & nunc pro casu particulari, venialem culpam agnoscit Barbof. ex Possev. Arriag. tamen cum Gob. dicit licere, quod intellige, si alias foret periculum, ne forte sero veniret v. Croix num. 2114. Denique Rit. Rom. habet, Vas, in quo asservatur hoc oleum, debere esse argenteum, vel stanneum; item si oleum deportetur ad infirmum, ob effusionis

fionis periculum posse deferri in lana bombycina : Croix
num. 2121.

DISPUTATIO VI. QUÆSTIO UNICA.

De Sacramento Ordinis.

ORDO est Signum sensibile, quo tribuitur Spiritu-
alis Potestas circa Eucharistiam. Et si autem plures nu-
merentur Ordines, unum tamen sunt Sacramentum ob
unum eorum finem, quod est Eucharistiæ Sacrificium.
Ex Trid. autem sunt septem: quatuor scilicet mino-
res, *Officiarius, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolythatus*; tres vero Majores, & Sacri, *Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus*; & quidem Presbyteratus dicitur minor, si sit simplex Sacerdotium; dicitur major, si sit Episcopatus essentialiter includens Sacerdotium, cujus est extensio; ita ut nulliter conferatur non Sacerdoti. cum Sacerdotium valide conferatur non Diacono, & Diaconatus non Subdiacono, &c. Archiepiscopatus, Patriarchatus, Primatus, Papatus, non sunt Ordines diversi ab Episcopatu: Cardinalatus est tantum dignitas: item Chorepiscopatus hoc est Vicariatus Episcopi absentis: Prima autem Tonsura est tantum dispositio ad Ordines. Cæterum de fide est, Presbyteratum esse Sacramentum, imprimere characterem, & conferre gratiam, &c. De Diaconatu est communissima sententia contra Durandum: De Subdiaconatu est etiam communior sententia contra Cajetanum: De Ordin. min. est communis sententia contra Vasq. Qui ergo indigne confert, vel suscipit Presbyteratum, certissime peccat mortaliter sacrilege: non ita certissime de reliquis: Lean. apud Tamb. *de Ord. Agendum* nunc I. De natura Sacramenti Ordinis: II. De Ministro Ordinum: III. De eorum Subjecto: IV. De Circumstantiis Ordinationis: V. Demum de titulo Ordinandorum.

CAPUT I.

De natura Sacramenti Ordinis.

AD dignoscendam naturam Sacramenti Ordinis, videnda est I. Eorum Materia: II. Forma: III. Inter-